

Ústredná knižnica SAV, v. v. i.

Výročná správa o činnosti a hospodárení za rok 2023

Bratislava

február 2024

Obsah

ČASŤ A.....	3
1. Základné údaje o organizácii.....	5
1.1 Kontaktné údaje.....	5
1.2 Údaje o zamestnancoch.....	5
1.3. Iné dôležité informácie k základným údajom o organizácii a zmeny za posledné obdobie	7
2. Odborná činnosť.....	10
2.1 Domáce projekty	11
3. Knižničné fondy	14
A: Budovanie fondov	14
B: Spracovanie fondov	17
C: Ochrana a uchovávanie fondov	17
4. Knižnično-informačné služby	18
4.1 Výpožičné služby	18
4.2 Služby z elektronických informačných zdrojov, rešerše.....	19
4.3 Konzultačné a referenčné služby.....	23
5. Podpora vedy.....	24
6. Automatizácia knižničných agend	30
7. Metodická činnosť.....	32
8. Publikačná a prednášková činnosť	33
8.1 Publikačná činnosť	33
8.2 Aktívna účasť na vedeckých podujatiach.....	34
8.3 Prednášková činnosť pracovníkov organizácie SAV	34
9. Spolupráca	36
9.1 Medzinárodná spolupráca	36
<i>9.1.1 Medzinárodné vedecké podujatia.....</i>	<i>36</i>
9.2 Spolupráca s inštitúciami	36
9.3 Účasť na výstavách	37
9.4 Členstvo v redakčných radách časopisov	37
9.5 Členstvo v komisiách SAV	37
10. Starostlivosť o ľudské zdroje, rodovú rovnosť, pracovné a sociálne podmienky zamestnancov	38
11. Organizačné a právne zmeny v organizácii.....	39

12. Poskytovanie informácií v súlade so zákonom o slobodnom prístupe k informáciám	39
13. Problémy organizácie a podnety pre Predsedníctvo SAV k činnosti SAV	40
14. Vyjadrenia vedeckej rady organizácie k výsledkom výskumnej činnosti za uplynulý rok	41
PRÍLOHY k časti A	43
Príloha A-1	44
Príloha A-2	46
Príloha A-3	47

ČASŤ A

Ústředná knihovna SAV, v. v. i.

Výročná správa o činnosti organizácie za rok 2023

1. Základné údaje o organizácii

1.1 Kontaktné údaje

Názov: Ústredná knižnica SAV, v. v. i.
Riaditeľ: Mgr. Michal Sliacky
Zástupca riaditeľa: PhDr. Natália Pastorková
Vedecký tajomník: neuvedený
Predseda vedeckej rady: neuvedený
Člen Snemu SAV: Mgr. Andrea Doktorová
Adresa: Klemensova 19, 814 67 Bratislava

<https://uk.sav.sk/>

Tel.: 02/ 5292 1733 kl. 102

E-mail: uksav@savba.sk

Názvy a adresy organizačných zložiek a detašovaných pracovísk:

Organizačné zložky: nie sú

Detašované pracoviská:

- **odbor podpory vedy - referát správy a ochrany historických knižničných fondov - Lyceálna knižnica**
Konventná 15, Bratislava
- **odbor knižničných fondov**
Dúbravská cesta 9, Bratislava

Vedúci organizačných zložiek a detašovaných pracovísk:

Organizačné zložky: nie sú

Detašované pracoviská:

- **odbor podpory vedy - referát správy a ochrany historických knižničných fondov - Lyceálna knižnica**
doc. Mgr. Ivona Kollárová, PhD.
- **odbor knižničných fondov**
Mgr. Lukáš Vician

Členovia Snemu SAV za organizačné zložky:
nie sú

Typ organizácie: Verejná výskumná inštitúcia od roku 2022

1.2 Údaje o zamestnancoch

Tabuľka 1a Počet a štruktúra zamestnancov

Štruktúra zamestnancov	K	K		K do 35 rokov		F	P	T	O
		M	Ž	M	Ž				
Celkový počet zamestnancov	29	7	22	3	8	28	26.7	0.6	0
Vedeckí pracovníci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odborní pracovníci VŠ (výskumní a vývojoví zamestnanci ¹)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odborní pracovníci VŠ (ostatní zamestnanci ²)	23	6	17	3	8	22	21.16	0.6	0
Odborní pracovníci ÚS	5	1	4	0	0	5	5	0	0
Ostatní pracovníci	1	0	1	0	0	1	0.54	0	0

¹ odmeňovaní podľa 553/2003 Z.z., príloha č. 5

² odmeňovaní podľa 553/2003 Z.z., príloha č. 3 a č. 4

K – kmeňový stav zamestnancov v pracovnom pomere k 31.12.2023 (uvádzať zamestnancov v pracovnom pomere, vrátane riadnej materskej dovolenky, zamestnancov pôsobiacich v zahraničí, v štátnych funkciách, členov Predsedníctva SAV, zamestnancov pôsobiacich v zastupiteľských zboroch)

F – fyzický stav zamestnancov k 31.12.2023 (bez riadnej materskej dovolenky, zamestnancov pôsobiacich v zahraničí v štátnych funkciách, členov Predsedníctva SAV, zamestnancov pôsobiacich v zastupiteľských zboroch)

P – celoročný priemerný prepočítaný počet zamestnancov

T – celoročný priemerný prepočítaný počet riešiteľov projektov

O – celoročný priemerný prepočítaný počet obsluhného personálu podieľajúceho sa na riešení projektov (technikov, laborantov, projektových manažérov a pod.) mimo zamestnancov v administratíve, správe a údržbe budov, upratovačiek, vodičov a pod.

M, Ž – muži, ženy

Tabuľka 1b Štruktúra vedeckých pracovníkov (kmeňový stav k 31.12.2023)

Rodová skladba	Pracovníci s hodnosťou				Vedeckí pracovníci v stupňoch		
	DrSc.	CSc./PhD.	prof.	doc.	I.	II.a.	II.b.
Muži	0	0	0	0	0	0	0
Ženy	0	1	0	1	0	0	0

Tabuľka 1c Štruktúra pracovníkov podľa veku a rodu, ktorí sú riešiteľmi projektov

Veková štruktúra (roky)	< 31		31-35		36-40		41-45		46-50		51-55		56-60		61-65		> 65	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
Muži	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	1.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Ženy	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	1.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0

A - Prepočet bez zohľadnenia úväzkov zamestnancov

Tabuľka 1d Priemerný vek zamestnancov organizácie k 31.12.2023

	Kmeňoví zamestnanci	Vedeckí pracovníci	Riešitelia projektov
Muži	38.6	0	41.0
Ženy	44.8	0	52.0
Spolu	43.3	0	46.5

1.3. Iné dôležité informácie k základným údajom o organizácii a zmeny za posledné obdobie (v zameraní, v personálnej štruktúre a pod.)

Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied, verejná výskumná inštitúcia (ďalej len „ÚK SAV, v. v. i.“) je v zmysle zákona č. 133/2002 špecializovanou organizáciou Slovenskej akadémie vied (SAV). Základné funkcie a verejnoprospešné činnosti organizácie definuje s účinnosťou od 1. 1. 2022 aktuálna Zakladacia listina.

SAV aktuálnu zakladaciu listinu vydala podľa § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej tiež „zákon o verejnej výskumnej inštitúcii“) a § 21aa ods. 1 a 7 písm. a) zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied (ďalej tiež „zákon o akadémii“).

Skrátená podoba názvu organizácie je: **Ústredná knižnica SAV, v. v. i.** Sídlo organizácie je Klemensova 19, 814 67 Bratislava; IČO organizácie je 00587001.

Zakladacia listina definuje, že prevažujúcou hlavnou činnosťou ÚK SAV, v. v. i. je získavanie, spracúvanie a šírenie informácií z oblasti vedy a techniky a tiež poznatkov z vlastného výskumu a vývoja pre potreby SAV, organizácií SAV, ich zamestnancov, iných subjektov a verejnosť. Zakladacia listina ďalej definuje aj ďalšie hlavné činnosti a iné činnosti ÚK SAV, v. v. i.:

ÚK SAV, v. v. i. je aj po prijatí o verejnej výskumnej inštitúcii hlavnou knižnicou SAV a ústrednou knižnicou knižnično-informačnej siete SAV. Ako vedecká knižnica prostredníctvom knižnično-informačných služieb, z vlastných univerzálnych knižničných fondov a sprístupňovaním externých informačných zdrojov, zabezpečuje slobodný prístup k informáciám. Popri informačnom zabezpečovaní základného výskumu v SAV vykonáva osobitné celoakademické úlohy, predovšetkým akvizíciu elektronických informačných zdrojov, zabezpečovanie spracovania evidencie publikačnej činnosti, vrátane dlhodobého ukladania a sprístupnenie publikácií – zamestnaneckých diel, vytvorených zamestnancami niektorej z organizácií SAV. Databáza evidencie publikačnej činnosti, ako aj digitálny repozitár, sú dostupné prostredníctvom webu.

V zmysle zákona o verejnej výskumnej inštitúcii ÚK SAV, v. v. i. kreovala svoje orgány (okrem riaditeľa) – Správnu radu ÚK SAV, v. v. i. (5 členov) a Dozornú radu ÚK SAV, v. v. i. (3 členovia).

ÚK SAV, v. v. i. v zmysle zákona o verejnej výskumnej inštitúcii aktualizovala všetky svoje dokumenty, medzi ktoré patrí nasledovné:

- Pracovný poriadok ÚK SAV, v. v. i. – dokument účinný k 28. 3. 2022,
- Organizačný poriadok ÚK SAV, v. v. i. – dokument účinný k 28. 3. 2022,
- Pravidlá tvorby rozpočtu ÚK SAV, v. v. i. – dokument účinný k 28. 3. 2022,

- Plán rodovej rovnosti SAV (2021 – 2024) – dokument prijatý a účinný k 21. 12. 2022,
- Správna rada ÚK SAV, v. v. i. – volebný a nominačný poriadok – dokument účinný k 28. 3. 2022,
- Knižničný a výpožičný poriadok ÚK SAV, v. v. i. – dokument účinný k 1. 10. 2022.

Všetky dokumenty ÚK SAV, v. v. i. sú verejne dostupné na webovej stránke ÚK SAV, v. v. i. v sekcii „dokumenty“ na <https://uk.sav.sk/dokumenty/>.

Poslanie a úlohy ÚK SAV, v. v. i. bližšie špecifikuje Organizačný poriadok UK SAV, v. v. i. Ten reflektuje aktuálne zmeny právneho stavu ÚK SAV, v. v. i., teda prinavrátenie hospodársko-právnej formy verejnej výskumnej inštitúcie, ku ktorej došlo 1. 1. 2022. V rámci aktuálneho organizačného poriadku platí organizačná schéma a rámcová náplň práce jednotlivých útvarov tak, aby ÚK SAV, v. v. i. mohla pružne plniť predovšetkým nové úlohy v oblasti podpory vedy a výskumu v SAV.

Základná organizačná schéma a rámcová náplň práce jednotlivých útvarov k 31. 12. 2023 bola nasledovná:

Riaditeľ

1. odbor knižničných fondov

- dopĺňovanie knižničného fondu, revízia a vyrad'ovanie knižničného fondu
- odborná evidencia a odborné spracovanie knižničného fondu
- ochrana a uloženie knižničného fondu, knižničné sklady

2. odbor knižnično-informačných služieb

- výpožičky knižničných dokumentov, základné a špeciálne elektronické služby
- služby študovní
- medziknižničná výpožičná služba, medzinárodná medziknižničná výpožičná služba
- poskytovanie bibliografických, faktografických a referenčných informácií
- rešeršné služby, reprografické služby, elektronické informačné zdroje (EIZ)
- informačno-vedecké centrum

3. odbor podpory vedy

- uskutočňovanie výskumu v odboroch hlavnej činnosti ÚK SAV, v. v. i.
- správa a ochrana historického knižničného fondu
- správa centrálnej evidencie publikačnej činnosti a ohlasov
- podpora vedeckého publikovania
- administrácia a prideli'ovanie DOI (Digital Object Identifier)
- citačné elektronické informačné zdroje a administrácia EIZ
- školiace aktivity
- redakcia CEJSH (The Central European Journal Of Social Sciences And Humanities)

4. odbor metodiky a prierezových činností

- koordinačná, metodická, poradenská, školiaca a štatistická činnosť
- informačno-komunikačné technológie
- administratíva, správa registratúry
- prevádzkové činnosti
- autodoprava

Personálna agenda

V ÚK SAV počas roka 2023 došlo k viacerým personálnym zmenám v nasledovných odboroch:

- **odbor knižničných fondov (OKF):**
 - v apríli 2023 sa po materskej dovolenke vrátila zamestnankyňa Mgr. Michaela Mesárová a to na pozíciu katalogizácie,
- **odbor knižnično-informačných služieb (OKIS):**
 - z pracovnej pozície súvisiacej s knižnično-informačnými službami (MVS/MMVS) odišla k decembru 2023 zamestnankyňa Mgr. Henrieta Hrušková a prešla do OPV,
 - na voľnú pozíciu súvisiacu s knižnično-informačnými službami nastúpila (k 1. 12. 2023) nová zamestnankyňa Bc. Hana Cintlová,
- **odbor podpory vedy (OPV):**
 - na materskú dovolenku v novembri 2023 odišla zamestnankyňa Mgr. Silvia Szighardt,
 - odbor od decembra 2023 posilnila zamestnankyňa Mgr. Henrieta Hrušková, ktorá sem prešla z OKIS,
- **odbor metodiky a prierezových činností (OMPČ):**
 - z pozície upratovačky odišla v januári 2023 do invalidného dôchodku Jana Kliková.

Hospodárenie

Rok 2023 sa už niesol v znamení stabilizácie cien za energie. ÚK SAV, v. v. i. prijala dokument Opatrenia na zníženie spotreby energií na roky 2022– 2023. Jeho podstatou sú opatrenia týkajúce sa najmä:

- zníženia nastavenej teploty vykurovania,
- nastavenia termoregulačných hlavíc na radiátoroch,
- správneho vetrania v miestnostiach,
- dôsledného šetrenia elektrickou energiou a pod.
- v prípade, kde to je možné, sa – v zmysle odporúčaní Predsedníctva SAV – aj v ÚK SAV, v. v. i. využíval režim práce z domu.

Medzi ďalšie hospodárske agendy patrí:

- revízia, vypratanie KF a vypratanie odpísaných kusov inventárneho majetku z budovy tzv. UNIMO,
- odovzdanie – vrátenie budovy UNIMO do rúk Ú SAV a ukončenie zmluvy o výpožičke,
- výročná inventarizácia majetku,
- vyčerpanie účelových prostriedkov od P SAV na rok 2023,
- príprava a nákup tovarov na revitalizáciu študovne a požičovne (Klemensova, Patrónka),
- zavedenie systému triedeného odpadu vo všetkých našich priestoroch.

2. Odborná činnosť

ÚK SAV, v. v. i. v roku 2023 plnohodnotne pôsobila ako veľmi dôležitý článok takmer v každej etape vedeckej komunikácie v prostredí SAV a, prirodzene, aj v širšej spoločnosti ako všeobecná vedecká knižnica.

Významná je najmä podpora vedy a výskumu v prostredí SAV. Sem možno radit' akékoľvek činnosti a úlohy spadajúce pod široko poňatú podporu vedy a výskumu, vrátane informačnej podpory – prístup k vedeckej a odbornej literatúre. Na jednej strane z vlastných knižnično-informačných fondov, na strane druhej – externé informačné zdroje.

Možno konštatovať, že vedeckí zamestnanci a zamestnankyne SAV si zvykli využívať bez obmedzenia elektronické knižnično-informačné služby ÚK SAV, v. v. i. a to aj mimo svojich pracovísk (mimo IP adres SAV) – v režime home office. Sem radíme najmä:

- prístup do online licencovaných/platených elektronických informačných zdrojov (vedecké databázy) dostupných po úroveň plného textu prostredníctvom vzdialeného prístupu (HAN), do ktorého sa zamestnanci SAV registrovali online,
- online domáca a medzinárodná medziknižničná výpožičná služba pre získanie kópií článkov z časopisov, ktoré nemá ÚK SAV, v. v. i. predplatené,
- služby na podporu vedy (otázky evidencie publikačnej činnosti, pridelenie DOI, vedeckých identifikátorov, prevádzka Inštitucionálneho repozitára SAV, poradenská činnosť, online odborné semináre a školenia) atď.

Významné odborné agendy ÚK SAV, v. v. i.

- Významnou agendou, ktorá má vplyv na celú akademickú obec SAV, na ktorej ÚK SAV, v. v. i. v roku 2023 intenzívne spolupracovala, je zabezpečenie elektronických informačných zdrojov (EIZ) pre celú SAV na obdobie rokov 2023 – 2026. Databázy v tomto období boli obstarávané na národnej úrovni prostredníctvom CVTI SR.

ÚK SAV, v. v. i. uzatvorila príkaznú zmluvu s CVTI SR, ktorej obsahom je zabezpečiť realizáciu procesu verejného obstarávania (VO).

V roku 2023 sme uzatvorili trojstranné rámcové dohody medzi CVTI – ÚK SAV, v. v. i, a vydavateľmi na prístup do:

- ScienceDirect – read & publish model
- SpringerNature – read & publish model
- SciFinder a REAXYS

Rámcové dohody medzi CVTI SR, ÚK SAV, v. v. i, a vydavateľmi na prístup do Web of Science, Wiley Online Library a do SCOPUS boli uzatvorené ešte v roku 2022.

- ÚK SAV, v. v. i. aj v roku 2023 zabezpečila prístupy EIZ určených špeciálne pre spoločenské a humanitné vedy (SSH) – napr. JSTOR, Cambridge Journals Online SSH, Taylor & Francis SSH, Wiley Online Books, Oxford Journals a pod. – čím ÚK SAV, v. v. i. pomáha vytvárať podporu pre Digital Humanities v SAV.

ÚK SAV, v. v. i. aj v roku 2022 pokračovala v napĺňaní digitálneho obsahu v rámci projektu CVTI SR – Virtuálna študovňa ÚK SAV, prostredníctvom ktorej ponúka prístup k zdigitalizovaným dokumentom (vybrané historické zbierky Lyceálnej knižnice v Bratislave).

Úlohou ostáva hľadať riešenie, ako sprístupniť digitálne kópie vybraných časopisov a dokumentov z fondov ÚK SAV, v. v. i.

- ÚK SAV, v. v. i. je už dlhé obdobie súčasťou projektu štátneho informačného systému KIS3G, ktorý združuje subjekty používajúce integrovaný knižnično-informačný systém (KIS) Virtua, ktorý je v správe a v gescii Slovenskej národnej knižnice v Martine. Tá však ohlásila ukončenie projektu KIS3G – do roka 2026. Úlohou ÚK SAV, v. v. i. je nájsť model ďalšej prevádzky KIS. Pilotný projekt lokálneho KIS – open source riešenie založené na systéme KOHA sa neukázalo ako vhodné, a preto ÚK SAV, v. v. i. počas celého roka 2023 aktívne riešila hľadanie modelu a realizovala 3 informačné semináre zamerané na prezentáciu komerčných KIS.
- V roku 2023 pokračovala rekonštrukcia Lyceálnej knižnice v Bratislava (LK) a plánované sťahovanie historického fondu starých tlačí. Rekonštrukcia bola realizovaná v rézii Evanjelickej cirkvi AV na Slovensku. Primárnou úlohou ÚK SAV, v. v. i. v celom projekte bol najmä dohľad na odborné a dôsledné presťahovanie historických fondov a starých tlačí do nových skladových priestorov v rámci LK, ako aj dohľad nad zachovaním štandardov a legislatívnych rámcov pri ochrane historického fondu.
- ÚK SAV, v. v. i. mala v roku 2023 2449 aktívnych používateľov, ktorí realizovali 36 167 výpožičiek primárnych dokumentov a evidovala 19 408 návštevníkov.
- V akvizícii knižnica získala 3 501 knižničných dokumentov a 564 dochádzajúcich titulov periodík. Čerpanie účelových prostriedkov na obstaranie informačných zdrojov bolo v roku 2023 až 1 129 970,45 €, z toho:
 - elektronické informačné zdroje – elektronické vedecké databázy, obstarávané ako predplatné na rok 2023/2024 – 1 040 769,66 €,
 - e-knihy, obstarávané ako trvalý nákup do knižničného fondu – 6 176,50 €,
 - tlačené informačné zdroje, obstarávané ako knižničný fond – 41 291,66 €,
 - periodiká – výmena, pre ústavy SAV, do fondu – 36 542,33 €,
 - medziknižničná výpožičná služba – 2 766,70 €,
 - poštovné za dokumenty odosielané v rámci výmeny a ostatné poštovné – 1 127,60 €
 - „IFLA vouchery“ – 1 296,00 €.

2.1 Domáce projekty

Tabuľka 2a Domáce projekty riešené v roku 2023

ŠTRUKTÚRA PROJEKTOV	Počet		Čerpané financie (€)			
	A	B	A		B	
			Zo zdrojov SAV	Z iných zdrojov	Zo zdrojov	Z iných zdrojov

			Spolu	Pre organi- záciu	Spolu	Pre organi- záciu	SAV	
1. Projekty VEGA	0	0	-	-	-	-	-	-
2. Projekty APVV	0	1	-	-	-	-	-	3212
3. Projekty EŠIF/OP ŠF, Plán obnovy EÚ	0	0	-	-	-	-	-	-
4. Projekty SASPRO, MoRePro, IMPULZ	0	0	-	-	-	-	-	-
5. Iné projekty (FM EHP, Vedecko-technické projekty, na objednávku rezortov a pod.)	0	0	-	-	-	-	-	-

A - organizácia je nositeľom projektu

B - organizácia sa zmluvne podieľa na riešení projektu

Tabuľka 2b Domáce projekty podané v roku 2023

Štruktúra projektov	Miesto podania	Organizácia je nositeľom projektu	Organizácia sa zmluvne podieľa na riešení projektu
1. Účast' na nových výzvach APVV r. 2023	-		
2. Projekty výziev EŠIF podané r. 2023	Bratislava		
	Regióny		

Mimorozpočtové prostriedky (zdroj 14) vo výške **3 964,00 €** boli čerpané na jeden domáci APVV projekt:

Projekt APVV–19–0524 Chronológia dejín knižníc na Slovensku od počiatkov do roku 2020 (Chronologia historiarum bibliothecarum ab initio usque ad annum 2020). Projekt bol spustený 1. 7. 2020 a jeho ukončenie je naplánované na 30. 6. 2024.

Položky **bežných priamych a bežných nepriamych nákladov rozpočtu** boli čerpané podľa schváleného rozpisu (rozpočet na rok **2023** v sume **3 964,00 €**) nasledovne:

Z položky **bežné priame náklady** boli čerpané:

- položka **mzdové náklady**, suma – **750,00 €** (mzda pre riešiteľa),
- položka **odvody do poisťovní** za mzdové náklady bola vyčerpaná v sume **264,00 €** (odvody zo mzdy pre riešiteľa),
- položka **cestovné náklady**, suma – **802,48 €** (pracovné cesty riešiteľov),
 - CP 1/2023: 14. – 16. 2. 2023 – Maďarsko (výskum) – Kollárová – 332,72 €

- CP 11/2023: 26. – 28. 9. 2023 – Slovensko, Prešov (*Status Belli*) – Kollárová – 213,64 €
- CP 19/2023: 14. 11. 2023 – Slovensko, Žilina (*Knižnice minulosti*) – Kollárová – 27,30 €
- CP 20/2023: 6. – 8. 11. 2023 – Slovensko, B. Bystrica (*Automatická transkripčia...*) – Kollárová – 228,82 €
- položka materiál, suma – **219,89 €** (nákup knihy),
- položka služby, suma – **500,00 €** (preklad odbornej literatúry),
- položka DVP, suma – **300,00 €** (reštaurovanie historických dokumentov – tie dokumentujú vývoj knižničných zbierok, zberateľstva a dejín knižnej kultúry na území Slovenska, ich dobrý fyzický stav umožní ich zachovanie ako súčasti kultúrneho dedičstva).

Z položky **bežné nepriame náklady** boli čerpané:

- drobný spotrebný materiál – **375,86 €**
 - 298,50 € (*kancelárske potreby*).
 - 77,36 € (*kancelárske potreby*).

Z rozpočtu **3 964,00 €** bolo vyčerpaných **3 212,23 €**, t. j. nedočerpaný zostatok **751,77 €** bude Žilinskej univerzite v Žiline vrátený.

Výstupy projektu za rok 2023

Spracovanie výsledkov výskumu do databáz projektu Chronum

Publikácie (pripravené na vydanie)

KOLLÁROVÁ, Ivona. Sondy a úvahy o premenách knižného trhu na prelome 18. a 19. storočia. In: *Studia Bibliographica Posoniensia 2023*. Bratislava: Univerzitná knižnica, 2023. ISSN 1337-0723

KOLLÁROVÁ, Ivona. Cenzúra novín v období koalíčných vojen (1792 – 1815) Zborník z konferencie *Status Belli* ..

KOLLÁROVÁ, Ivona. Metodologické úskalia pochopenia čitateľskej recepcie v novoveku, alebo načo sú nám dejiny knižníc?

3. Knižničné fondy

A: Budovanie fondov

Stav knižničného fondu k 31. 12. 2023:

Fond	Stav r. 2022	Prírastok	Úbytok	Stav r. 2023
knihy	467 457	1 777	5 977	463 257
elektronické médiá	1 942	183	0	2 125
viazané ročníky	111 465	1 541 (index 1,48)	116	112 890
spolu	580 864	3 501 (index 1,05)	6 093	578 272

ÚK SAV, v. v. i. získava informačné zdroje kúpou, bezodplatným prevodom, medzinárodnou výmenou publikácií, darom (a povinným výtlačkom z ústavov). Získané dokumenty sú zaradované do fondu ÚK SAV, v. v. i., ale sčasti aj do fondov ústavných knižníc. V roku 2023 získala ÚK SAV, v. v. i. do svojho fondu a do fondu ústavných knižníc spolu:

- 1785 kníh (z toho 8 pre ústavy SAV),
- 623 dochádzajúcich titulov tlačených periodík (z toho 59 pre ústavy),
- 3 dochádzajúce tituly elektronických periodík,
- 1 377 kn. j. viazaných ročníkov periodík
- 6 CD-ROM a 174 elektronických kníh.

Povinné výtlačky z ústavov vedieme v evidencii prírastkov ako dar. Z celkového počtu prírastkov 697, čo sa týka darov, bolo 123 povinných výtlačkov z ústavov. Z celkového počtu 357 dochádzajúcich periodík nadobudnutých darom bolo 36 nadobudnutých povinným výtlačkom z ústavov.

Prírastok ÚK SAV, v. v. i.

Typ získania literatúry	Kúpa	Výmena	Povinný výťažok	Náhrada	Dar	Bezodplatný prevod	Spolu
Knihy	1121	143	-	0	504	9	1 777
Viazané ročníky periodík	31	241	1048	0	56	1	1 377
Ročníky e-periodík	3	0	-	0	0	0	3
CD-rom	0	0	-	0	6	0	6
E-knihy	43	0	-	0	131	0	174
Spolu	1198 (index 0,85)	384	1048	0	697	10	3 337
Periodiká (počet titulov)	87	120	-	0	357	0	564 (index 0,84)

Akvízia ÚK SAV, v. v. i. pre ústavy SAV

Typ získania literatúry	Kúpa	Výmena	Dar	Spolu
Knihy	0	8	0	8
Periodiká (počet titulov)	18	36	5	59

Na nákup knižničných dokumentov do fondu ÚK SAV, v. v. i. (knihy, periodiká) bolo celkovo v roku 2023 vynaložených **66 578,79 €**, z toho nákup elektronických kníh predstavoval 6 176,50 € a nákup elektronických periodík 2 926,03 €. Elektronické periodiká sa kupujú na základe požiadaviek ústavov SAV a v predchádzajúcich rokoch boli kupované v tlačenej verzii.

ÚK SAV, v. v. i. nadobudla formou **daru** 504 knižných monografií a 131 e-kníh v hodnote 20 159,43 €.

Rozbor spracovaných kníh, CD a e-kníh ÚK SAV, v. v. i. v roku 2023 podľa odborov

Všeobecnosti	78	Prírodné vedy	96
Filozofia, psychológia	91	Lekárske vedy	75
Náboženstvo, teológia	81	Technika, priemysel	58
Sociológia, štatistika	128	Poľnohospodárstvo	20
Politika, ekonómia	201	Urbanizmus, architektúra	35
Právo, verejná správa starostlivosť	129	Výtvarné umenie	85
Vojenstvo	53	Hudba, divadlo, film	50
Školstvo, pedagogika	31	Literárna veda	58
Etnografia	24	Literárne texty	250
Jazykoveda	39	Geografia	37

Matematika, fyzika

27

Dejiny, biografie

311

Medzinárodná výmena

	Štát	Výmenní partneri	Príjem časopisy/ročenky (tituly)			Príjem kníh			Výdaj časopisov (exempláre)	Výdaj časopisov (tituly)	Výdaj kníh
			fond	ústav	SPOLU	Fond	ústav	SPOLU	SPOLU	SPOLU	SPOLU
1.	Belgicko	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	BiH	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Bulharsko	1	4	3	7	0	0	0	10	10	0
4.	ČR	9	73	3	76	100	6	106	91	65	128
5.	Čína	2	0	3	3	4	0	4	9	8	0
6.	Dánsko	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0
7.	Fínsko	1	0	0	0	7	0	7	10	10	2
8.	Francúzsko	5	1	2	3	2	0	2	11	10	3
9.	Chorvátsko	8	1	1	2	0	0	0	4	4	0
10.	Japonsko	11	6	4	10	0	0	0	4	1	0
11.	Litva	1	1	1	2	0	0	0	4	4	0
12.	Macedónsko	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.	Maďarsko	10	5	0	5	15	0	15	37	28	8
14.	Nemecko	16	7	2	9	4	0	4	20	16	1
15.	Poľsko	11	1	3	4	0	2	2	20	12	0
16.	Rakúsko	7	2	1	3	0	0	0	17	13	2
17.	Rusko	6	11	0	11	0	0	0	75	34	0
18.	Rumunsko	2	2	2	4	0	0	0	3	3	0
19.	Slovinsko	5	2	0	2	3	0	3	4	3	0
20.	Srbsko	9	0	2	2	8	0	8	4	4	0
21.	Španielsko	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0
22.	Švajčiarsko	4	0	2	2	0	0	0	2	2	0
23.	Švédsko	2	0	0	0	0	0	0	3	3	0
24.	Taliansko	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0
25.	Turkménsko	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26.	Ukrajina	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27.	USA	16	3	4	7	0	0	0	55	19	6
28.	Veľ. Británia	8	1	2	3	0	0	0	25	20	0
	SPOLU:	146	120	36	156	143	8	151	410	271	150

ÚK SAV, v.v.i, v rámci medzinárodnej výmeny, spolupracuje s mnohými zahraničnými akademickými a vedeckými inštitúciami a knižnicami, s ktorými prebieha výmena dokumentov.

V oblasti medzinárodnej výmeny publikácií registruje knižnica **146** výmenných partnerov z **28** krajín, z čoho nám 105 aktívnych partnerov zaslalo **151 kníh** (z toho 8 pre ústavy) v hodnote **3 327 €** a **156 titulov periodík** (z toho **36** titulov pre ústavy) v hodnote **18 720 €**. Periodík spolu prišlo 494 exemplárov. Cena získaných dokumentov je **22 047 €**.

Za nákup a zasielanie (**271 titulov/410 exemplárov**) seriálových publikácií ÚK SAV, v. v. i. vynaložila 17 431,60 €. Hodnota odoslaných monografií (150 ks) bola 2 103 €. Poštovné predstavovalo 944,20 €. Ekvivalencia v prospech ÚK SAV, v. v. i. je **2 512,40 €**.

B: Spracovanie fondov

Získaný prírastok knižničného fondu sa zapisoval do základnej odbornej evidencie, následne vecne spracovával (klasifikácia podľa MDT a konspektu, predmetové heslá v slovenčine a angličtine) a katalogizoval. Počas celého roka sa priebežne realizovala aj retrokatalogizácia.

Spracovanie monografií a dochádzajúcich periodík sa realizovalo výlučne v systéme VIRTUA, vo formáte MARC21 podľa nových pravidiel RDA (Resource Description and Access).

Podľa štatistických výstupov z automatizovaného systému Virtua v roku 2023 operátori ÚK SAV, v. v. i. vytvorili:

- nové bibliografické záznamy: 1 098
- upravené bibliografické záznamy: 9 418
- nové holdingové záznamy: 2 795
- upravené holdingy: 3 441
- nové exempláre: 8 174
- upravené exempláre: 7 800

Okrem prírastkov (3 337) bolo v ÚK SAV, v. v. i. v procese elektronickej katalogizácie vo Virtui v roku 2023 zrekatalogizovaných:

- 3 523 monografií,
- 2 350 exemplárov periodík.

Celkový počet automatizovane spracovaných knižničných jednotiek v systéme Virtua je 355 397.

ÚK SAV, v. v. i., okrem budovania vlastných katalógov, aktívne prispievala aj do **Súborného katalógu periodík v SR** – časť periodík, ktorý je súčasťou databáz KIS3G:

- nové bibliografické záznamy: 0
- nové holdingové záznamy: 6
- upravené holdingy: 53

C: Ochrana a uchovávanie fondov

Okrem rutinnej prevádzky skladov v roku 2023 sa uskutočnilo 6 vyradovaní kníh a 1 vyradovanie periodík. Odpisovali sa dlhodobé straty pracovníkov SAV, čitateľov mimo SAV, poškodené, nezvestné knihy a predovšetkým duplikáty, multiplikáty a zastarané a neprofilové knižničné jednotky. Takisto sa aj realizoval prevod z monografií do periodík (164 kn.j.) z dôvodu spracovania daného titulu ako seriálu v databáze KIS3g. Celkovo bolo vyradených 6 093 kn. j. Vyradenie tohto fondu predstavuje úbytok fondu ÚK SAV, v. v. i. v roku 2023.

Pri vyradených dokumentoch, ktoré boli v skladoch a neboli značne poškodené, sa postupovalo podľa zákona č. 126/2015 Z.z, teda zoznamy titulov sa vystavili na webe a boli ponúknuté iným knižniciam, predovšetkým s konzervačnou funkciou.

V tomto roku sme pokračovali v pätnásťročnej revízií a v rámci nej sa realizovala revízia celej signatúry V, ako v sklade Šancová, tak aj v sklade Patrónka.

4. Knižnično-informačné služby

ÚK SAV, v. v. i. poskytovala knižnično-informačné služby širokej čitateľskej verejnosti v plnom rozsahu okrem 11 dní celozávodnej dovolenky. Pre vedeckých pracovníkov SAV sa poskytovali popri základných službách aj špeciálne služby, napr. medzinárodná medziknižničná výpožičná služba, dlhodobé výpožičky, sprístupňovanie externých elektronických informačných zdrojov, pridelovanie periodík získaných medzinárodnou výmenou, rešeršné služby, metodické a školiace služby a konzultácie.

ÚK SAV, v. v. i. podľa oficiálnej štatistiky v databáze čitateľov v rámci projektu KIS3G evidovala celkom k 31. 12. 2023 **2 449 aktívnych používateľov** (index 1,13) s platným čitateľským preukazom, ktorí počas roka realizovali v systéme výpožičnú transakciu alebo využili iné služby knižnice. Počet návštevníkov bol spolu **19 408**. Z toho počet návštevníkov, ktorí využívali internetové služby, bol **1069**. Počet návštevníkov vzdelávacích podujatí prístupných verejnosti bol **442**.

V roku 2023 bolo uskutočnených 5 podujatí zameraných na podporu využívania EIZ.

Prostredníctvom internetového portálu <https://www.kis3g.sk/>, cez ktorý sa vstupuje do **online katalógu monografií a periodík ÚK SAV**, sa v roku 2023 uskutočnilo **165 908** návštev.

Domovskú stránku <https://uk.sav.sk/> navštívilo v roku 2023 **31 997** používateľov internetu. Kvôli technickým problémom boli štatistiky rátané do 1.7.2023. Štatistiky zabezpečuje služba Google Analytics, ktorú knižnica využíva od roku 2018.

	NÁVŠTEVNÍCI 2023	NÁVŠTEVNÍCI 2022	VÝPOŽIČKY 2023	VÝPOŽIČKY 2022
Požičovňa	16 828	16 323	34 013	35 189
Študovňa	2092	1 663	2148	2432
Lyceálna	1	7	6	13
Podujatia	442	329	/	/
Patrónka	45	64	/	/
Spolu	19 408	18023	36 167	37 634

4.1 Výpožičné služby

Celkový počet **výpožičiek** realizovaných prostredníctvom knižnice bol **36 167** (index 0,96). Z hľadiska výkonov je treba popri sledovaní počtu výpožičiek brať do úvahy aj skutočnosť, že používatelia si počas roka objednali a nevyzdvihli **284** knižničných jednotiek. Počet negatívne vybavených žiadaniek bol 17 z celkového počtu **13 582** žiadaných dokumentov.

Bežná pracovná prevádzka počas celého roka bola za obvyklých podmienok od 8.00 do 19.00 h.

Výpožičky celkom 2023	Výpožičky celkom 2022	Index	z výpožičiek celkom		z výpožičiek celkom	
			absenčné	prezenčné	monografie	periodiká
36 167	37 634	0,96	34 013	2154	34 150	2017
					z toho rukopisy 1	

Medziknižničné výpožičné služby

M VS				MMVS			
iným knižniciam		z iných knižníc		iným knižniciam		z iných knižníc	
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
1 280	1078	73	65	11	7	149	169
knihy	912	Knihy	60	knihy	3	knihy	107
kópie	166	Kópie	5	kópie	4	kópie	62

V rámci medziknižničnej výpožičnej služby (MVS) do ÚK SAV, v. v. i. došlo celkom 1082 žiadaniek (ktoré nám zaslali iné knižnice), z ktorých bolo kladne vybavených **1 078**; do iných knižníc bolo zo strany ÚK SAV, v. v. i. odoslaných 65 žiadaniek na dokumenty (alebo kópie), ktoré knižnica nemá vo svojom fonde, z čoho bolo kladne vybavených **65**.

Do zahraničných knižníc bolo v rámci MMVS zaslaných 192 žiadaniek a z toho bolo kladne vybavených a čitateľom doručených **169** dokumentov/kópií. Zo zahraničných knižníc do ÚK SAV, v. v. i. prišlo 8 žiadaniek, z toho **7** bolo kladne vybavených.

4.2 Služby z elektronických informačných zdrojov, rešerše

Elektronické informačné zdroje (ďalej EIZ) predstavujú efektívny informačný nástroj, prostredníctvom ktorého ÚK SAV, v. v. i. umožňuje svojim používateľom efektívne získať požadované informácie. Vyhľadávanie je umožnené formou osobného vyhľadávania v priestoroch knižnice, priamym prístupom z ľubovoľného pracoviska SAV alebo prostredníctvom vzdialeného prístupu (HAN). EIZ zároveň predstavujú významný zdroj informácií pre rešeršné služby poskytované používateľom ÚK SAV, v. v. i..

Štruktúra ponuky EIZ:

- z licencovaných EIZ:
 - obstarala ÚK SAV, v. v. i. z účelových prostriedkov rozpočtovej kapitoly SAV,
 - obstaralo CVTI SR v rámci projektov NISPEZ,
 - obstarala SNK v rámci národnej licencie,

- z elektronických informačných zdrojov z produkcie SAV,
- z časovo obmedzených skúšobných prístupov,
- z nastavbových e-služieb.

Bezplatné časovo obmedzené skúšobné prístupy do EIZ v roku 2023

Skúšobný prístup (trial) do databázy **Emerald eBooks**.

Skúšobný prístup pre SAV bol dostupný 13. 2. 2023 do 31. 3. 2023.

Nastavbové e-služby

ÚK SAV, v. v. i. naďalej poskytovala integrované simultánne vyhľadávanie v heterogénnych licencovaných EIZ ako aj v bezplatne dostupnom obsahu (Open Access) informačných zdrojov prostredníctvom tzv. **discovery služby: EBSCO Discovery Service (EDS)**. V EDS používateľ môže vyhľadávať cez index vo všetkých dostupných EIZ integrovaných do platformy EDS z jediného vstupného miesta.

Prístup k zakúpeným EIZ bol pre pracovníkov SAV zabezpečený cez rozsah IP adries a prostredníctvom vzdialeného prístupu HAN. V roku 2023 obsahovala databáza HAN-u spolu 2064 (index 1,05) zaregistrovaných používateľov, ktorí zrealizovali v priebehu roka 15 889 vyhľadávaní prostredníctvom tejto e-služby. Novoregistrovaných používateľov bolo 101.

Externé elektronické informačné zdroje

ÚK SAV, v. v. i. v roku 2023 kládla pri akvizícii EIZ dôraz predovšetkým na informačné zabezpečenie základného výskumu v SAV. Obsahovú ponuku zakúpených databáz zabezpečovala zohľadnením aktuálnych trendov a potrieb jednotlivých ústavov SAV. Prístup knižnica zabezpečila tiež pre domovské ústavy redakcií časopisov v príslušných ústavoch.

Zoznam elektronických informačných zdrojov dostupných v roku 2023

American Physical Society – plnotextová databáza periodík zameraná na fyzikálne vedy.

ARCANUM Digitheca – plnotextová databáza zameraná na prístup k tlačeným zdrojom maďarskej histórie ako sú vedecké a odborné časopisy, denníky a týždenníky, encyklopédie, zbierky tematických kníh.

Britannica Online – elektronická verzia najznámejšej encyklopédie sveta, ponúka heslá doplnené hypertextom a multimediami súbormi.

Cambridge Journals Online Humanities and Social Sciences – časopisy vydavateľstva Cambridge Press, so zameraním na spoločenské a humanitné vedy.

Cambridge E-Books Online History/Sociology – vybrané vedecké tituly elektronických kníh so zameraním na históriu a sociológiu.

CEEOL - Central and Eastern European Online Library je online knižnica a platforma, ktorá sprístupňuje odborné a vedecké časopisy zo strednej, východnej a juhovýchodnej Európy, so zameraním na humanitné a spoločenské vedy.

De Gruyter – plnotextová multiodborová databáza časopisov.

DigiZeitschriften – plnotextová databáza nemeckých akademických odborných periodík a časopiseckých článkov, prístup do viac ako 200 nemeckých akademických periodík z 19 krajín.

EconLit with Full Text – články databázy EconLit a úplné texty viac ako 600 časopisov vrátane titulov vydavateľstva The American Economic Association.

EZB – projekt Univerzitnej knižnice v Regensburgu, spája univerzitné knižnice v nemecky hovoriacich krajinách, aj vedecké a odborné knižnice v celej Európe, prepojenie na tituly časopisov v licencovaných plnotextových databázach na základe predplatného.

GeoScienceWorld with Full Text – databáza so zameraním na geologické a geografické vedné disciplíny.

GeoRef – špecializovaná databáza bibliografických záznamov, ktorú vytvoril American Geological Institute. Komplexná databáza GeoRef obsahuje viac ako 2,8 mil. bibliografických záznamov literatúry o odbore geológie a geografie celého sveta.

IOPScience – portál s prístupom k rozšírenej kolekcii odborných časopisov pre fyziku a príbuzné vedné disciplíny, so širokou ponukou súvisiacich e-služieb.

JSTOR – archívna plnotextová databáza, prevažne spoločenské vedy.

PNAS (Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America) – elektronická verzia multidisciplinárneho týždenníka.

Oxford Academic Journals – časopisy vydavateľstva Oxford Press so zameraním na spoločenské a humanitné vedy, právo, legislatíva, medicína, matematika a živá príroda.

Psychology and Behavioral Sciences Collection – komplexná databáza obsahujúca informácie ohľadom psychiatrie, psychológie, duševných stavov, antropológie a observačných a experimentálnych metód. Ide o najobsiahlejšiu plnotextovú psychologickú databázu.

RILM Abstracts of Music literature – odborná faktografická licencovaná databáza so zameraním na hudbu.

SAGE Premier – rozsiahla multiodborová časopisecká kolekcia.

ScienceDirect – multiodborová kolekcia plnotextových časopisov vydavateľstva Elsevier Science.

Science Magazine Online – recenzovaný vedecký časopis, určený pre vedné odbory o živej a neživej prírode, zo spoločenských vied: ekonómia, vzdelávanie, filozofia, politológia a sociológia.

Science Signaling – týždenný e-zdroj časopisu Science Magazine Online.

Science Translational Medicine – vedecký časopis pre translačnú medicínu.

SCOPUS – abstraktová, citačná a vyhľadávacia databáza z produkcie vydavateľstva Elsevier Science, zameriava sa na prírodné vedy, techniku, medicínu, spoločenské vedy, ekonomické a environmentálne vedy.

SpringerNature – časopisecké kolekcie vydavateľa SpringerNature multiodborového zamerania.

Taylor and Francis Social Sciences and Humanities – 1480+ vedeckých časopisov so zameraním na spoločenské a humanitné vedy

Web of Science – bibliografická citačná databáza s retrospektívou od roku 1985 po súčasnosť a s prístupom k poprednej svetovej literatúre z medzinárodných konferencií, sympózií, seminárov, kolokvií a pracovných stretnutí.

Current Contents Connect – multiodborová bibliografická časopisecká databáza, prístupná v rámci Web of Science.

Essential Science Indicators – scientometrická databáza, ktorá poskytuje prehľad o svetových trendoch vo vede, o popredných vedcoch, špičkových inštitúciách a najcitovanejších prácach.

Journal Citation Reports – bibliografická scientometrická databáza, prístupná v rámci Web of Science.

Web of Science Core Collection – (poznámka: premenované z pôvodného Web of Science) elektronická služba s prístupom do produktov CCC, JCR a WOS obohatená o databázu **Essential Science Indicators**

Wiley Online Library – multiodborová plnotextová databáza periodík a vybraných e-kníf.

Tabuľka využívania zakúpených prístupov do EIZ v roku 2023

Názov databázy	Full Text*	Search*	Obstaral
Current Contents Connect	*	*	NISPEZ
Journal Citation Reports	-	*	NISPEZ
Essential Science Indicators	-	*	NISPEZ
Data Citation Index	-	*	NISPEZ
BIOSYS Citation Index	-	*	NISPEZ
Web of Science Core Collection	*	*	NISPEZ
Web of Science (cez „all db vyhľadavanie“)	*	*	NISPEZ
SCOPUS	-	84 598	SAV
ScienceDirect	223 511	18 271	SAV
Springer Nature	-	60 738	SAV
SpringerLink	-	223 511	SAV
CEEOL	1926	602	SAV
Wiley Online Library	-	*	SAV
EBSCOhost	*	*	SAV
EBSCO – portál EDS	*	*	SAV
RILM Abstract of Music Literature	*	*	SAV
GeoRef	-	*	SAV
EconLit with Full Text	*	*	SAV
Psychology and Behavioral Sciences Collection	*	*	SAV
PsycInfo	*	*	SAV
GeoScienceWorld with Full Text	-	3734	SAV
EZB	57	-	SAV
JSTOR	-	3467	SAV
IOPScience	13 525	29 858	SAV
APS	21527	55367	SAV
SAGE Journal Online	-	*	SAV
Science Magazine Online	*		SAV
Science Signaling	*	-	SAV
Science Translational Medicine	*	-	SAV
PNAS	*	*	SAV
Britannica Online	-	493626	SAV
ARCANUM Digitheca	-	*	SAV
De Gruyter	*	-	SAV
Cambridge Journals Online	4339	5978	SAV

Oxford Journals	13 283	18 274	SAV
Taylor & Francis - Social Science & Humanities Library	16 566	23 057	SAV
ProQuest Ebook Central	1 510	2 162	SAV
SPOLU	296 244	1023243	

* nie všetky štatistické ukazovatele využívania EIZ boli v čase písania výročnej správy dostupné

Vyhodnotenie štatistických prehľadov

Štatistika návštevnosti databáz 2023, v porovnaní s minulým rokom, zaznamenala odchýlky v prístupoch k plným textom, čo však bolo spôsobené najmä zmenami v spôsobe merania sledovaných metrik využívania databáz (vyhľadávania a prístup k plným textom). Naďalej pokračoval záujem o využívanie plných textov z EIZ, čo potvrdzuje potrebnosť elektronických informačných zdrojov vo fonde Ústrednej knižnice SAV, v. v. i.

ÚK SAV, v. v. i. v priebehu roka poskytovala takisto **rešeršné služby a inštruktáže k EIZ**. Okrem vypracovaných rešerší na zadané témy boli priebežne poskytované tzv. asistované rešerše mimoakademickým používateľom ÚK SAV, v. v. i., najmä študentom a doktorandom. Rešeršné služby boli realizované priebežne podľa konkrétnej požiadavky, bolo vypracovaných **223 rešeršných tém** (klasická i asistovaná rešerš).

V roku 2023 bolo uskutočnených päť podujatí zameraných na podporu využívania EIZ.

4.3 Konzultačné a referenčné služby

Konzultačné a referenčné služby boli priebežne počas roka poskytované používateľom v knižnici alebo zasielané elektronickou poštou. Pre knižnično-informačných pracovníkov ústavov SAV boli poskytované osobné konzultácie a inštruktáže, zvlášť pre nových pracovníkov jednotlivých ústavov SAV a pre potreby pracovníkov so zameraním na evidenciu publikačnej činnosti SAV, ako aj spolupráca na budovaní podkladov pre databázu publikačnej činnosti SAV.

Knižnica v rámci svojich e-služieb naďalej spravuje inštitucionálny profil v sociálnej sieti Facebook (FB) ako ďalší z informačno-komunikačných kanálov pre užívateľov služieb knižnice. Primárnou funkciou tejto stránky je zabezpečenie informovanosti používateľov. Stránka mala 1 372 sledovateľov. Knižnica spravuje svoj profil i na sociálnej sieti Instagram. Táto sieť slúži na zdieľanie fotiek a je obľúbená najmä u mladých ľudí.

ÚK SAV, v. v. i. naďalej ponúka referenčnú službu – **ONLINE chat**. Služba je určená všetkým návštevníkom webu a spája používateľov s informačnými pracovníkmi našej knižnice a poznatkami v reálnom čase „tu a teraz“. Žiaľ, momentálne nie je v silách knižnice, aby zabezpečila poskytovanie služby 24 hodín denne, no je možné zanechať na chate v režime offline správu, na ktorú pracovníci odpovedia ihneď, akonáhle to je možné. ÚK SAV, v. v. i. dostala prostredníctvom chatu spolu 166 správ, z toho 141 správ bolo odkomunikovaných online a 25 offline.

Služba „**Spýtajte sa knižnice**“ sa realizuje v rámci projektu Slovenskej národnej knižnice. Tento projekt zahŕňa slovenské knižnice, ktoré sú ochotné participovať na spoločnom projekte pre riešenie problémov a zveľaďovanie knižničných služieb. V roku 2023 sme zaznamenali 5 dotazov a reakcií prostredníctvom tejto služby.

5. Podpora vedy

Činnosť *odboru podpory vedy (OPV)* v roku 2023 spočívala vo výkone rutinných úloh, ktoré vyplývajú z Organizačného poriadku ÚK SAV, v. v. i., a to najmä pri:

- o činnostiach v oblasti evidencie a odborného spracovania publikačnej činnosti a ohlasov na publikačnú činnosť pracovníkov SAV,
- o správe centrálnej databázy evidencie publikačnej činnosti a ohlasov, vrátane digitálneho Inštitucionálneho repozitára SAV,
- o školiteľskej činnosti a poradenstve, poskytovaní technickej podpory a kontrole (supervízii) vstupných údajov vložených do databázy spracovateľmi z jednotlivých ústavov SAV,
- o spracovaní informácií pre potreby hodnotenia vedy, predovšetkým pre výkonové financovanie v SAV.

Od konca apríla bola dlhodobou neprítomná (PN + MD) jedna zamestnankyňa odboru. Jej pracovné povinnosti prevzali stávajúce pracovníčky. Stav bol upravený prijatím novej zamestnankyne od 1. 12. 2023.

Rutinná práca v databáze ARL znamená opakovanú a systematickú činnosť. Priebežne sa kontrolovali nové záznamy od spracovateľiek, ako aj editácia starších. Opravám a komunikácii s ústavmi sa venuje pozornosť s cieľom, aby stav databázy odrážal aktuálny a pravdivý obraz o publikačnej činnosti a ohlasoch a bolo ju možné okamžite využiť na výstupy pre rôzne (aj nepredvídané) potreby.

V roku 2023 spracovávali publikačnú činnosť pracovníkov SAV všetky vedecké ústavy SAV.

Stav centrálnej databázy k 31. 12. 2023:

o bibliografické záznamy celkom:	247 218
o z toho počet nových záznamov vytvorených v r. 2023:	7 669
o autoritatívne záznamy celkom:	162 191
o z toho počet nových záznamov vytvorených v r. 2023:	5 617

Štatistika výkonov zamestnancov OPV (podľa štatistických údajov zo systému ARL):

o editácia záznamov (odstraňovanie a dopĺňanie údajov):	14 858 publikácií + 248 autorít
o počet nových záznamov:	214 publikácií + 64 autorít

Výkon školiacej činnosti OPV je dôležitý o to viac, že v roku 2023 sa udialo v organizáciách SAV na postoch spracovateľov publikačnej činnosti veľa personálnych zmien. ÚK SAV, v. v. i. v roku 2023 realizovala 22 individuálnych školení spracovateľov a jedno kolektívne školenie pre spracovateľky z košických ústavov.

Výmena spracovateľiek publikačnej činnosti v niektorých ústavoch vyvolala časový tlak, riaditelia ÚK SAV, v. v. i. oslovovali s prosbami o akútnu pomoc pri zápise prác, ale hlavne citácií. Dialo sa to tiež v prípadoch, kedy bolo treba aktualizovať údaje pre organizáciu alebo vedca z dôvodu podávania projektov, či kvalifikačných postupov (Ústav molekulárnej biológie SAV, CEMEA, CSČ – Encyklopedický ústav SAV, Chemický ústav SAV, Ústav anorganickej chémie SAC, ÚVSK SAV, BMC SAV etc.). Zapisovanie ohlasov v roku 2023 bolo problematické z dôvodov dlhodobej neprístupnosti databázy SCOPUS, ale aj z absencie API rozhrania WOS, ktoré je od roku 2023 podmienkou na sťahovanie ohlasov.

Po uzatvorení príprav a generovaní výročných správ VVI SAV, kde OPV preveruje krížovou kontrolou správnosť štatistických údajov v tabuľkách o publikačnej činnosti a kvartiloch podľa SJR v kapitole II., sa práca OPV sústredila na prípravu podkladov pre výkonové financovanie v SAV. Proces bol v roku 2023 oddialený, lebo sa čakalo na schválenie novej Metodiky ročného hodnotenia a výkonového financovania vedeckých organizácií SAV v roku 2024 z dôvodu prijatia nových Zásad výkonového financovania vedeckých organizácií SAV na roky 2023 až 2025 na sklonku roka 2022. V tejto súvislosti boli aktualizované príslušné časti webovej stránky ÚK SAV „pre vedcov“.

Príprava štatistík pre výkonové financovanie pozostáva z viacerých činností:

- po strojovom importe príznaku pre časopisy, ktoré spadajú do 1. decilu podľa SJR kategórií (z ručne spracovaného podkladu zo ScimagoJR) sa realizovala manuálna kontrola a odstraňovanie chýb,
- kontrolovala sa správnosť označení korešpondenčných a EC autorov v I. a II. OV,
- kontroloval sa zápis percentuálnych autorských podielov v III. OV,
- pre všetky OV sa pripravil komentovaný zoznam monografií a monografických štúdií a kapitol na kontrolu správnosti ústavom priradenej kategorizácie, ktorú expertne vykonali členovia oddelenia vied,
- aktualizovali sa podklady pre výkonové financovanie za rok 2021 a pripravili sa podklady za rok 2022, ktoré obsahujú za každý ústav excelovský výstup publikačnej činnosti zahrnutej do metodiky výkonového financovania s metrikami,
- pre každé oddelenie vied sa napokon vypracovali prehľadné tabuľky, údaje, z ktorých mohli byť prenesené do systému pre výpočet dotácie,
- pripravila sa analýza „špičkových prác“ (podľa metodiky oceňovania špičkových publikácií a overovania údajov v Scimago, v Nature Index a Nordic List),
- na výber najcitovanejších prác ÚK SAV, v. v. i. spracovala podklady z databázy pre každý ústav SAV osobitne, pričom práca si vyžadovala manuálne určenie dvoch najcitovanejších prác a overenie či ústav nebol ocenený za túto prácu v minulých rokoch.

Okrem toho OPV v oblasti spracovania podkladov o publikačnej činnosti realizoval v priebehu roka viacero aktivít, ktoré súviseli s potrebami konkrétnych vedeckých pracovníkov alebo organizácií SAV v oblasti iného kariérneho postupu, či uchádzania sa o vedecké a kvalifikačné hodnosti, projekty, granty a pod. (napr. ESET Awards 2023, podporný Fond Štefana Schwarza).

OPV počas roka pripomienkoval návrhy metodiky výkonového financovania, zapojil sa do komunikácie o novej príprave výkonnostných zmlúv v SAV a pred rokovaním Vedeckej rady SAV predložil návrhy na úpravu kritérií pre udeľovanie kvalifikačných stupňov vedeckých pracovníkov.

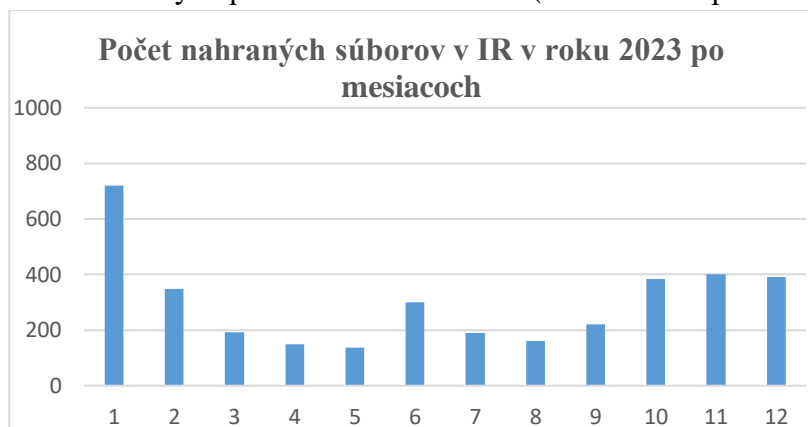
Možnosť zapojenia sa SAV do **Centrálneho registra publikačnej činnosti a ohlasov** ani v roku 2023 nenadobudla konkrétny rozmer, pretože podľa právneho výkladu to bude možné až po vydaní nového vykonávacieho predpisu, ktorý zákon predpokladá. Napriek tomu sa už potvrdilo, že zavedenie duálnej kategorizácie má v praxi pre autorov zo SAV zmysel, lebo potrebovali výstupy

publikácií podľa vyhlášky o CREPČ. Taký výstup OPV pripravoval napr. pre potreby habilitačného konania v AOS (Radoslav Forgáč). Komunikáciu s prevádzkovateľom CREPČ teda ÚK SAV, v. v. i. neprerušila. Naopak, na osobnom rokovaní, sa hľadali spoločné postupy pre vykazovanie špecifických výstupov v oblasti archeológie, a tiež tri zamestnankyne OPV sa zúčastnili školenia operátorov CREPČ (marec 2023).

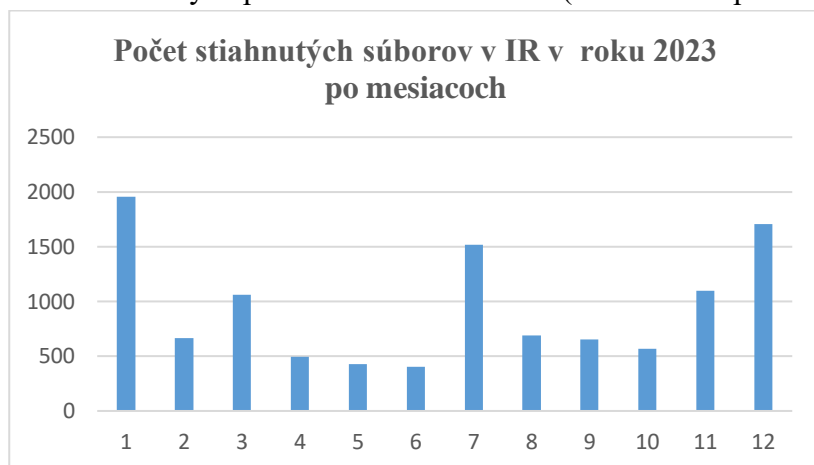
Napĺňanie **Inštitucionálneho Repozitára SAV** sa z hľadiska medziročného nárastu nejaví optimisticky, ale treba povedať, že v minulom – akreditačnom roku ústavy vkladali publikácie retrospektívne.

Rok 2023 priniesol takéto štatistiky IR:

Počet nahraných príloh v IR SAV: 3501 (z celkového počtu 24 412) ; index 0,58

Počet stiahnutých príloh v IR SAV: 11241 (z celkového počtu 43 681); index 0,93

Administrácia a prideľovanie DOI (Digital Object Identifier) je služba, ktorú ÚK SAV, v. v. i. v oblasti **podpory vedeckého publikovania** zaviedla v roku 2018 a realizuje ju OMPČ (Ing. Mesár); OPV iba čiastočne. Celkom ÚK SAV, v. v. i. registrovala za rok 2023 **936 DOI (index 0,91)**. Nižší počet registrovaných DOI súvisí s meškaním posledných čísel vydávaných periodík v roku 2023.

Doplňkovú službu CrossCheck Plagiarism Screening Service, žiaľ, stále využíva len časopis General Physiology and Biophysics.

Štatistika DOI zaregistrovaných v Crossref za rok 2023

Ústav SAV	Počet pridelených DOI spolu	Počet DOI - články v časopisoch	Počet DOI – monografie + kapitoly	Počet časopisov
Archeologický ústav	36	36		2
Astronomický ústav	24	24		1
Centrum spoločenských a psychologických vied	42	39	3	3
Ekonomický ústav	36	36		1
Filozofický ústav	114	114		2
Geografický ústav	24	24		1
Historický ústav	97	97		3
Ústav hydrológie	34	34		1
Sociologický ústav	23	23		1
Centrum vied o umení	47	47		2
Ústav ekológie lesa	17	17		1
Ústav etnológie a sociálnej antropológie	54	46	8	2
Ústav informatiky	62	62		1
Ústav materiálov a mechaniky strojov	35	35		1
Ústav orientalistiky	11	11		1
Ústav politických vied	6	6		1
Ústav slovenskej literatúry	68	68		1
Ústav svetovej literatúry	61	56	5	1
Ústav štátu a práva	41	41		1
Ústav vied o Zemi	29	29		2
Slavistický ústav	55	55		1
Ústav hudobnej vedy	20	20		1
Spolu	936	920	16	31

OPV priebežne aktualizuje interný prehľad o stave časopisov v SAV podľa rôznych kritérií, ktorý je podkladom pre konkrétnu spoluprácu s redakciou či už ide o DOI, licenčnú politiku, indexovanie v databázach a pod. Pri komunikácii s redakciami časopisov sa zameriava hlavne na otázky **otvoreného prístupu**. Je potešujúce, že kvalifikovaným poradenstvom prispela ÚK SAV, v. v. i. k zápisu OA archivačnej politiky prvej organizácie SAV do databázy Sherpa Romeo (časopis Filozofia, vydavateľ FiÚ SAV, v. v. i.) <https://v2.sherpa.ac.uk/id/publication/43940?template=romeo>.

Zástupca Predsedníctva SAV (prof. Marhold) bol pri príprave historicky prvej **transformačnej zmluvy** (read & publish) so spoločnosťou **SpringerNature**. Vďaka tejto zmluve môžu autori zo Slovenskej republiky po splnení podmienok publikovať v hybridných časopisoch vydavateľstva SpringerNature formou otvoreného prístupu bez platenia APC poplatkov. V našom prípade musí mať práca korešpondenčného autora z organizácie SAV a ten musí mať v práci uvedenú mailovú adresu „@savba.sk“. Aby sa rozšírilo povedomie o tejto možnosti, ÚK SAV, v. v. i. organizačne zabezpečila v Aule SAV 30. 5. 2023 podujatie **Prínos ‘publish & read’ zmluvy so Springer pre open access publikovanie na Slovensku**, kde prezentovali pracovníčky CVTI SR, odbor podpory otvorenej vedy a výskumu.

Práve na tomto pracovisku CVTI SR tri zamestnankyne OPV úspešne absolvovali v apríli 2023 ďalší akreditovaný kurz Infraštruktúra otvorenej vedy.

Druhým kolektívnym podujatím, ktoré pripravila ÚK SAV, v. v. i., bol **WOS workshop** 18. 4. 2023 v Aule SAV, na ktorom Enikó Tóth-Szász zo spoločnosti Clarivate informovala o novinkách platformy Web o Sciences.

Podujatie menšieho charakteru OPV uskutočnil priamo na pôde BMC – Neuroimunologického ústavu v Košiciach 19. 5. 2023. Zamestnanci dostali informácie o Inštitucionálnom repozitári SAV, o vedeckých profiloch a o potrebe ich udržiavania v aktuálnom stave. Následne bola poskytnutá vedcom a doktorandom individuálna pomoc pri zriadení a editovaní osobných profilov.

Táto pomoc pri profiloch bola zamestnankyňami OPV poskytovaná na požiadanie vedcom zo SAV priebežne.

Uskutočňovanie výskumu v odboroch hlavnej činnosti ÚK SAV, v. v. i. a **správu a ochranu historického knižničného fondu** zabezpečuje doc. Mgr. Ivona Kollárová, PhD, čiastočne riaditeľ ÚK SAV Mgr. Michal Sliacky.

V roku 2023 pokračovali stavebné práce v budove Evanjelického lýcea. Štandardná prevádzka pracoviska ÚK SAV, v. v. i. nebola obnovená. V tomto období sa sústredilo na odborné aktivity, ktoré bolo možné uskutočňovať za daných okolností: sťahovanie dočasne deponovaného fondu "Šimkova knižnica" do nového depozitu, práce v novom depozite, úpravy uskladnenia veľkoformátových dokumentov, vytvorenie informačného systému depozitu a pod.

Odborná pracovníčka počas obmedzených priestorových podmienok bola naďalej schopná spracovávať rukopisy v počte 3 325 záznamov.

Vlastník objektu pripravuje virtuálnu prehliadku zrekonštruovanej budovy Evanjelického lýcea, do ktorej ÚK SAV, v. v. i. pripravila podklady.

3D digitalizácia historických glóbusov z majetku CZ ECAV Bratislava – Staré Mesto sa úspešne realizovala Digitalizačným centrom Slovenskej národnej galérie v rámci projektu „LÝCEUM – Laboratórium otvorenej spoločnosti“. Zdigitalizovalo sa 9 glóbusov a tiež 97 tlačí a rukopisov.

Aj v roku 2023 pokračoval projekt **APVV 19-0524 Chronum**, ktorého je ÚK SAV, v. v. i. spoluriešiteľom. Archívny výskum súvisiaci s projektom bol realizovaný v Magyar Országos Levéltár a v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici a jeho výsledky boli spracované do databázy projektu. V časti výskumu dejín knižnično-informačnej siete SAV sa uskutočnili riadené rozhovory s bývalými pracovníčkami o dejinách knižníc v SAV.

V roku 2023 pokračovala ÚK SAV, v. v. i. v zabezpečovaní činnosti redakčného pracoviska európskeho elektronického časopisu akademií vied krajín V4 „**The Central European Journal of the Social Sciences and Humanities - CEJSH**“. Počas roka, v spolupráci s redakciami, zabezpečovala vkladanie anglických abstraktov štúdií, ktoré boli publikované v spoločenskovedných časopisoch SAV a v niektorých akademických časopisoch, do databázy so sídlom v Poznani (<http://cejsh.icm.edu.pl>). S tým súvisí aj príprava abstraktov od jednotlivých redakcií (textová úprava, jazyková kontrola, atď.). Začala sa aj postupná retrospektívna kontrola databázy a dopĺňanie odkazov (url) na fulltexty. V roku 2023 kooperovalo na budovaní databázy CEJSH 20 redakcií

spoločenskovedných periodík SAV a 12 externých redakcií (pribudli Populačné štúdie Slovenska a Zborník SNM-Archeológia). Počet zredigovaných záznamov bol 616.

6. Automatizácia knižničných agend

Automatizácia vnútorných knižničných procesov a výpožičných transakcií bola naďalej zabezpečovaná v rámci projektu KIS3G (garant Slovenská národná knižnica, Martin). Projekt KIS3G však začiatkom roka 2027 končí, a tak sa pristúpilo k hľadaniu riešenia pre nový knižničný systém. Realizoval sa prieskum trhu a boli pozvaní zástupcovia spoločností, ktoré knižničné systémy ponúkajú, ktorí prezentovali ich ponuky, produkty a služby. Komunikácia bola orientovaná na funkčnosť systémov a hľadalo sa to najvýhodnejšie a pre potreby knižnice najpriateľnejšie riešenie. V ďalších rokoch bude potrebné pristúpiť k testovaniu, implementácii a zavedeniu do činnosti knižnice. Vo výhľade sú aj rokovania o knižničnom systéme na národnej úrovni, ktoré by mali prebehnúť v priebehu roka 2024. Projekt KOHA (open source systém) bol ukončený zo strany dodávateľa.

Obnovila sa ročná licencia na softvér pre vzdialený prístup k databázam pod názvom Hidden Automatic Navigator (HAN), a to vo verzii 5.0, vrátane ročnej podpory – supportu zo strany dodávateľa.

V rámci procesu modernizácie knižnice a jej vybavenosti bola priebežne zabezpečovaná technická vybavenosť pre lepšiu a plynulejšiu chod knižnice. Novým switchom a natiahnutím internetového kábla v rámci revitalizácie v budove na Klemensovej ulici sa dosiahlo rýchlejšie pripojenie na internet a zvýšila sa stabilita pripojenia.

V roku 2023 bol zakúpený notebook, nová tlačiareň čipových kariet (ČK), vrátane grafického programu na ich potlač a tiež modernejšia čítačka ČK. V rámci revitalizácie študovne boli zakúpené dva projektory značky Optoma, a tiež boli v ALL-IN-ONE počítačoch v študovni vymenené staré disky za nové SSD.

Zmluvou o prenájme troch kvalitných kopírovacích zariadení od spoločnosti Copy Office (s mesačnými poplatkami) je naďalej pokrývaná ťažisková potreba tlače, kopírovanie či skenovanie dokumentov v študovni i na pracoviskách ÚK SAV, v. v. i. Súčasťou služby je aj dodanie spotrebného materiálu (tonery) a zabezpečenie servisov a opráv, či prípadných doplnkových nastavení. V roku 2023 sa k trom tlačiarňam pridala štvrtá, ktorá je v budove na Klemensovej ulici.

Otvorené ostávajú otázky digitálnych preukazov, platobných brán, online registrácií, ktoré sa plánujú riešiť v ďalších rokoch s novým knižničným systémom.

Stav výpočtovej techniky k 31. 12. 2023:

- počet serverov: 1
- počet PC: 69
 - z toho: klasický (43), notebook (10), tenký klient (17)
 - z toho pripojených na internet: 63
- počet PC prístupných používateľom: 26

- z toho pripojených na internet: 26

7. Metodická činnosť

Vo vzťahu ku KIS SAV bola najdôležitejšou úlohou knižnice, tak ako po minulé roky, pomoc pri zorientovaní sa a pri využívaní aktuálne prístupných elektronických informačných zdrojov (EIZ), pomoc pri evidencii a kategorizácii publikačnej činnosti a ohlasov pracovníkov ústavov SAV a taktiež metodická pomoc a poradenstvo pri spracovaní ročného štatistického výkazu o knižnici za rok 2022 a pomoc pri vyplňaní kapitoly 10 – Činnosť knižnično-informačného pracoviska vo Výročnej správe jednotlivých ústavov.

Spracovanie **Ročných výkazov o činnosti knižnice** v sieti SAV za rok 2022 prebiehalo rovnako ako minulý rok. Ročné výkazy o činnosti knižnice za rok 2022 mohli knižnice poskytnúť na dopĺňovanie, overovanie a opravu len dobrovoľne. Všetkým knižniciam, ktoré prejavili záujem o pomoc alebo kontrolu výkazov, bola ÚK SAV, v. v. i. ochotná poskytnúť metodickú pomoc a bolo vykonaných niekoľko desiatok konzultácií pracovníkom ústavných knižníc, ktorí boli za spracovanie zodpovední.

Metodická a konzultačná činnosť sa taktiež týkala legislatívne správnych postupov pri revíziách knižničných fondov, vyrad'ovaniach knižničných jednotiek a celkovo evidencie knižničných jednotiek. Konzultácie sa týkali aj možnosti zrušenia špeciálnej knižnice na ústave.

ÚK SAV, v. v. i. bola oslovená na pravidelnú prednáškovú činnosť pre doktorandov SAV s veľmi aktuálnou témou týkajúcou sa predátorského publikovania. V roku 2023 bola uskutočnená v zimnom semestri jedna prednáška v slovenskom jazyku: Pochybné praktiky v publikovaní: predátorské publikovanie.

8. Publikačná a prednášková činnosť

8.1 Publikačná činnosť (zoznam je uvedený v prílohe A-3)

Tabuľka Štatistika vybraných kategórií publikácií

PUBLIKAČNÁ A EDIČNÁ ČINNOSŤ	Počet v r. 2023/ doplnky z r. 2022
1. Vedecké monografie a monografické štúdie vydané v domácich vydavateľstvách (AAB, ABB)	0 / 0
2. Vedecké monografie a monografické štúdie vydané v zahraničných vydavateľstvách (AAA, ABA)	0 / 0
3. Odborné monografie, vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v domácich vydavateľstvách (BAB, ACB, CAB)	0 / 0
4. Odborné monografie a vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v zahraničných vydavateľstvách (BAA, ACA, CAA)	0 / 0
5. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v domácich vydavateľstvách (ABD)	0 / 0
6. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v zahraničných vydavateľstvách (ABC)	0 / 0
7. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v domácich vydavateľstvách (BBB, ACD)	0 / 0
8. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v zahraničných vydavateľstvách (BBA, ACC)	0 / 0
9. Vedecké práce registrované v Current Contents Connect (ADCA, ADCB, ADDA, ADDB)	0 / 0
10. Vedecké práce registrované vo Web of Science Core Collection alebo Scopus (ADMA, ADMB, ADNA, ADNB)	0 / 0
11. Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch (ADFA, ADFB)	0 / 0
12. Vedecké práce v ostatných zahraničných časopisoch (ADEA, ADEB)	0 / 0
13. Vedecké práce v domácich recenzovaných zborníkoch (AEDA)	1 / 0
14. Vedecké práce v zahraničných recenzovaných zborníkoch (AECA)	0 / 0
15. Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách (AFB, AFD)	0 / 0
16. Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách (AFA, AFC)	0 / 0
17. Vydané periodiká evidované v CCC, WoS Core Collection, SCOPUS	0
18. Ostatné vydané periodiká	0
19. Zostavovateľské práce knižného charakteru (FAI)	0 / 0
20. Preklady vedeckých a odborných textov (EAJ)	0 / 0
21. Heslá v odborných terminologických slovníkoch a encyklopédiách (BDA, BDB)	0 / 0
22. Recenzie v časopisoch a zborníkoch	0 / 0

(EDI)	
-------	--

Evidujú sa len tie práce zamestnancov a doktorandov, v ktorých je uvedená afiliácia k organizácii

Tabuľka Ohlasy

OHLASY	Počet v r. 2022/ doplňky z r. 2021
Citácie vo WOS (1.1, 2.1)	0 / 0
Citácie v SCOPUS (1.2, 2.2)	0 / 0
Citácie v iných citačných indexoch a databázach (9, 10, 3.2, 4.2)	0 / 0
Citácie v publikáciách neregistrovaných v citačných indexoch (3, 4, 3.1, 4.1)	4 / 0
Recenzie na práce autorov z organizácie (5, 6, 7, 8)	1 / 0

8.2 Aktívna účasť na vedeckých podujatiach

Tabuľka Vedecké podujatia

Prednášky a vývesky na medzinárodných vedeckých podujatiach	
Prednášky a vývesky na národných vedeckých podujatiach	3

8.3 Prednášková činnosť pracovníkov organizácie SAV

Názov podujatia	Miesto	Dátum	Školiteľ/ prednášateľ	Počet účastníkov
WOS workshop	Aula SAV	18.4.2023	A. Doktorová (pre pracovníkov SAV)	47
Prínos 'publish & read' zmluvy so Springer pre open access publikovanie na Slovensku	Aula SAV + online	30.5.2023	A. Doktorová (organizačne zabezpečila pre pracovníkov SAV)	61
Pochybné praktiky v publikovaní: predátorské publikovanie	Aula SAV	21.11.2023	N. Pastorková (pre doktorandov SAV)	53
Inštitucionálny repozitár SAV a vedecké profily	BMC – Neuroimunologický ústav v Košiciach	19.5.2023	A. Doktorová (pre pracovníkov BMC SAV v KE)	
Cenzúra novín v období koalíčných vojen (APVV)	Prešov, ŠVK PO	27.-28.9. 2023	I. Kollárová (Status Belli – od vojny k mieru (vojna a mier v dejinách, knižnej kultúre a v prameňoch))	
Automatická transkripcia historických rukopisných a tlačných dokumentov	Katedra histórie Univerzity	6.-8.11. 2023	I. Kollárová	

	Mateja Bela v BB			
Metodologické úskalia pochopenie čitateľskej recepcie v novoveku alebo načo sú nám dejiny knižníc? (APVV)	Katedra mediamatiky, Fakulta humanitných vied, ŽU v ZA	14.11.2023	I. Kollárová (Konferencia Knižnice minulosti: Knižnice na území Slovenska v novoveku)	
Úvod do informačnej gramotnosti (EIZ – elektronické informačné zdroje)	ÚK SAV (študovňa)	12.6.2023	Z. Žiaková (pre Gymnázium Juraja Hronca)	20
Úvod do informačnej gramotnosti (EIZ – elektronické informačné zdroje)	ÚK SAV (študovňa)	10.10.2023	P. Štefek (Pedagogická fakulta, odb. História, UK BA)	20
Úvod do informačnej gramotnosti (EIZ – elektronické informačné zdroje)	ÚK SAV (študovňa)	10.10.2023	P. Štefek (Pedagogická fakulta, odb. História, UK BA)	15
Úvod do informačnej gramotnosti (EIZ – elektronické informačné zdroje)	ÚK SAV (študovňa)	25.10.2023	P. Štefek (Pedagogická fakulta, odb. História, UK BA)	10
Úvod do informačnej gramotnosti (EIZ – elektronické informačné zdroje)	ÚK SAV (študovňa)	21.11.2023	P. Štefek (Fakulta masmédií, odb. Mediál. komunikácia, PVŠ v BA)	20

9. Spolupráca

9.1 Medzinárodná spolupráca

V rámci medzinárodnej spolupráce ÚK SAV, v. v. i. predovšetkým spolupracuje so 145 výmennými partnermi z 28 krajín sveta a s dodávateľmi elektronických databáz.

V roku 2023 pokračovala ÚK SAV v zabezpečovaní činnosti redakčného pracoviska európskeho elektronického časopisu akadémií vied krajín V4 „**The Central European Journal of the Social Sciences and Humanities**“.

Na vlastné náklady alebo na náklady pozývajúcej strany sa zamestnanci knižnice zúčastnili týchto podujatí:

Názov podujatia/akcie	Miesto	Dátum	Meno pracovníka	Počet dní
Archívny výskum (APVV)	Budapešť, HU	14. – 16. 2. 2023	I. Kollárová	3
Svět knihy Praha 2023	Praha, CZ	11. – 12. 5. 2023	L. Vician	2
CASLIN 2023	Pardubice, CZ	23. – 27. 10. 2023	M. Sliacky	5

9.1.1 Medzinárodné vedecké podujatia

Programové a organizačné výbory medzinárodných konferencií: Riaditeľ ÚK SAV, v. v. i. je členom programového a organizačného výboru medzinárodnej knižničnej konferencie CASLIN.

9.2 Spolupráca s inštitúciami

Ústredná knižnica SAV, v. v. i. v priebehu roka 2023 aktívne spolupracovala s viacerými inštitúciami. Štruktúru spolupracujúcich inštitúcií tvoria v zásade najmä knižnice, resp. inštitúcie zastupujúce knižničnú agendu v spoločnosti, ale aj akademické inštitúcie a technologické spoločnosti a to nielen z domáceho prostredia, ale aj zo zahraničia.

Z pohľadu knižníc ide predovšetkým o Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) a Slovenskú národnú knižnicu v Martine.

Od roku 2022 má ÚK SAV, v. v. i. svojho zástupcu (riaditeľ) v Ústrednej knižničnej rade – poradný orgán Ministra kultúry SR.

ÚK SAV, v. v. i. aktívne spolupracuje aj s vedecko-akademickými inštitúciami, ktoré ponúkajú študijné odbory knižničného zamerania. Patrí sem Žilinská univerzita v Žiline (Fakulta humanitných vied, Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva) a Univerzita Komenského v Bratislave (Filozofická fakulta ÚK, Katedra knižničnej a informačnej vedy).

ÚK SAV, v. v. i. je kolektívnym členom Slovenskej asociácie knižníc (SAK), niektorí zamestnanci sú individuálnymi členmi Spolku slovenských knižníkov a knižníc (SSKK) ako aj o. z. Kultúra+. Ide o profesijné združenia, ktorých cieľom je rozvoj knižníctva a knižníc a zlepšenie

postavenia knihovníckej profesie na Slovensku.

Medzi stabilných inštitucionálnych spolupracovníkov ÚK SAV, v. v. i. patrí aj Evanjelická cirkev na Slovensku – vlastník historického fondu, ktorého je ÚK SAV, v. v. i. správcou. V roku 2023 pokračovala rekonštrukcia Lyceálnej knižnice v Bratislave (LK) a plánované sťahovanie historického fondu starých tlačí.

9.3 Účasť na výstavách

ÚK SAV, v. v. i. sa podieľala na výbere vystavovanej literatúry pre výstavy Akadémie Jeseň (Slovart GTG) a výstava s Megabooks, ktoré sa konali v priestoroch na Klemensovej a v priestoroch Auly SAV.

ÚK SAV, v. v. i. sa zúčastnila podujatia – Víkend so SAV, ktorým Slovenská akadémia vied oslávila svoje 70. výročie. Knižnica prezentovala svoje knižnično-informačné služby, nové vedecké publikácie a elektronické zdroje pre vedcov, bádateľov a študentov. Pre mladších účastníkov si pripravila literárne kvízy a aktivity prispôbené veku. Návštevníci podujatia sa mohli zúčastniť obľúbeného SWAPu kníh.

9.4 Členstvo v redakčných radách časopisov

Mgr. Michal Sliacky – člen redakčnej rady časopisu ITRLib: informačné technológie a knižnice.

Mgr. Michal Sliacky – člen redakčnej rady časopisu Knižnica.

9.5 Členstvo v komisiách SAV

Mgr. Andrea Doktorová – člen Komisie SAV pre informačné a komunikačné technológie.

10. Starostlivosť o ľudské zdroje, rodovú rovnosť, pracovné a sociálne podmienky zamestnancov a uplatňovanie ich práv

Ústredná knižnica SAV, v. v. i. považuje ľudské zdroje za najcennejšiu zložku organizácie a venuje im náležitú pozornosť. Vedenie v tej agende úzko spolupracuje so Základnou odborovou organizáciou ÚK SAV, v. v. i.

Po dohode so ZOO ÚK SAV, v. v. i. bol v roku 2023 vyplatený finančný príspevok zo sociálneho fondu zamestnancom a zamestnankyniam ÚK SAV, v. v. i. v celkovej výške 3 059,21 €. Ďalej v roku 2023 boli vyplatené dva príspevky zamestnankyniam, a to

- za pracovné zásluhy pri dosiahnutí výročia 40 rokov nepretržitej práce u jedného zamestnávateľa,
- pri narodení detí.

ÚK SAV, v. v. i. sa dňa 21. 12. 2022 pripojila k Plánu rodovej rovnosti Slovenskej akadémie vied 2021 – 2024 a plán zaradila medzi svoje základné dokumenty.

ÚK SAV, v. v. i. sa ďalej verejne hlási aj k Deklarácii o posilnení kultúry vedeckej integrity na Slovensku čím deklaruje dodržiavať najvyššie etické štandardy v oblasti vedeckej integrity so zámerom posilniť etický aspekt vedeckej činnosti, ktorý patrí k esencii vedy, ako aj zvýšiť dôveru verejnosti a medzinárodnej výskumnej komunity k slovenským výskumným pracoviskám.

Tabuľka Rodová skladba hlavných riešiteľov domácich projektov

ŠTRUKTÚRA PROJEKTOV	Organizácia SAV je nositeľom projektu			Organizácia SAV je zmluvným partnerom		
	Počet	Hlavný riešiteľ		Počet	Hlavný riešiteľ za organizáciu	
		Muž	Žena		Muž	Žena
1. Projekty VEGA	0	0	0	0	0	0
2. Projekty APVV	0	0	0	1	0	1
3. Projekty EŠIF/OP ŠF, Plán obnovy EÚ	0	0	0	0	0	0
4. Projekty SASPRO, MoRePro, IMPULZ	0	0	0	0	0	0
5. Iné projekty (FM EHP, Vedecko-technické projekty, na objednávku rezortov a pod.)	0	0	0	0	0	0

11. Organizačné a právne zmeny v organizácii

V roku 2023 v Ústrednej knižnici SAV, v. v. i. neprebehli žiadne organizačné ani právne zmeny.

12. Poskytovanie informácií v súlade so zákonom o slobodnom prístupe k informáciám

V roku 2023 Ústredná knižnica SAV nezaznamenala žiadnu priamu žiadosť na poskytovanie informácií v súlade so zákonom o slobodnom prístupe k informáciám.

13. Problémy organizácie a podnety pre Predsedníctvo SAV k činnosti SAV

- ÚK SAV, v. v. i. naďalej poukazuje na potrebu formovania inštitucionálnej stratégie konceptu Open Science – otvorenej vedy v prostredí SAV. Stratégia by mala, okrem iného, riešiť aj rozhodnutie, či SAV začne realizovať budovanie vlastného digitálneho repozitára na výskumné dáta alebo sa zapojí do už existujúcich domácich alebo medzinárodných infraštruktúr. V tejto súvislosti je ÚK SAV, v. v. i. pripravená aktívne spolupracovať.
- Chýbajúci Digital Humanities Lab v prostredí SAV, ktorého hlavným cieľom by bolo pomáhať preklenúť priepasť medzi tradičným humanitným výskumom a možnosťami modernej dátovo-riadenej analýzy a zabezpečiť lepšiu integráciu výskumov medzi odborními.
- ÚK SAV, v. v. i. naďalej podporuje revitalizáciu areálu SAV na Patrónke a poukazuje aj na to, že v rámci systémového riešenia treba brať zreteľ aj na požiadavku ÚK SAV, v. v. i. na vybudovanie centrálného depozitného knižničného skladu, ktorá sa z roka na rok stáva urgentnejšia.
- ÚK SAV, v. v. i. považuje za vážny problém nedostatočne vyriešenú otázku spolupráce s CSČ THS a urgentnej potrebe definovať základné a doplnkové služby technicko-hospodárskeho, ale najmä ekonomického charakteru.
- ÚK SAV, v. v. i. je pripravená aktívne spolupracovať na riešení agendy nového knižnično-informačného systému, ktorý nahradí systém Virtua po ukončení prevádzky po roku 2027. Agenda má priamy vplyv aj na poskytovanie knižnično-informačných služieb ÚK SAV, v. v. i. nakoľko sme súčasťou národného systému. Agenda by mala byť riešená v rámci pracovnej skupiny zloženej zo zástupcov Ministerstva kultúry SR, zástupcov rezortných knižníc ministerstva kultúry, knižničných profesijných združení, SAV, CVTI SR a poradného orgánu ministra – Ústrednej knižničnej rady a SAV.

14. Vyjadrenia vedeckej rady organizácie k výsledkom výskumnej činnosti za uplynulý rok

Ústredná knižnica SAV, v. v. i. nemá vedeckú radu.

Výročnú správu o činnosti organizácie za rok 2023 vypracoval(i):

PhDr. Natália Pastorková, 02/ 5479 3831 kl. 112

Bratislava, 12. 2. 2024

Mgr. Michal Sliacky

riaditeľ Ústrednej knižnice, v. v. i.

PRÍLOHY k časti A

Príloha A-1

Zoznam zamestnancov a doktorandov organizácie k 31. 12. 2023

Zoznam zamestnancov podľa štruktúry

	Meno s titulmi	Úväzok (v %)	Ročný prepočítaný úväzok
Odborní pracovníci s VŠ vzdelaním (ostatní zamestnanci)			
1.	Mgr. Zuzana Babulíková	100	1.00
2.	Mgr. Gabriela Bačová	100	1.00
3.	Bc. Hana Cintlová	100	0.08
4.	Mgr. Andrea Doktorová	100	1.00
5.	Mgr. Lenka Džimová	100	1.00
6.	Mgr. Katarína Hrnčiarová	100	1.00
7.	Mgr. Henrieta Hrušková	100	1.00
8.	Bc. Matúš Juriček	100	1.00
9.	doc. Mgr. Ivona Kollárová, PhD.	100	1.00
10.	Mgr. Katarína Kováčová	100	1.00
11.	Ing. Michal Mesár	100	1.00
12.	Mgr. Michaela Mesárová	100	0.75
13.	Ing. Táňa Mončáková	50	0.50
14.	PhDr. Natália Pastorková	100	1.00
15.	Mgr. Andrea Pethő	100	1.00
16.	Mgr. Michal Selecký	100	1.00
17.	Mgr. Michal Sliacky	100	1.00
18.	Mgr. Silvia Szighardt	100	0.83
19.	Ing. Daniela Šopáková	100	1.00
20.	Bc. Peter Štefek	100	1.00
21.	Mgr. Martina Terneniová	100	1.00
22.	Mgr. Lukáš Vician	100	1.00
23.	Mgr. Zuzana Žiaková	100	1.00
Odborní pracovníci ÚSV			
1.	Zuzana Gabauerová	100	1.00
2.	Miroslav Krejčí	100	1.00
3.	Jana Krejčíová	100	1.00
4.	Helena Sadecká	100	1.00

5.	Jana Trojáková	100	1.00
Ostatní pracovníci			
1.	Edita Barányiová	50	0.50

Zoznam zamestnancov, ktorí odišli v priebehu roka

	Meno s titulmi	Dátum odchodu	Ročný prepočítaný úväzok
Ostatní pracovníci			
1.	Jana Kliková	31.1.2023	0.04

Zoznam doktorandov

	Meno s titulmi	Škola/fakulta	Študijný odbor
Interní doktorandi hradení z prostriedkov SAV			
<i>organizácia nemá interných doktorandov hradených z prostriedkov SAV</i>			
Interní doktorandi hradení z iných zdrojov			
<i>organizácia nemá interných doktorandov hradených z iných zdrojov</i>			
Externí doktorandi			
<i>organizácia nemá externých doktorandov</i>			

Zoznam zamestnancov prijatých do jedného roka od získania PhD.

	Meno s titulmi	Dátum obhajoby	Dátum prijatia	Úväzok (v %)
--	----------------	----------------	----------------	--------------

Zoznam emeritných vedeckých zamestnancov

	Meno s titulmi
--	----------------

Príloha A-2

Projekty riešené v organizácii

Medzinárodné projekty

Programy: 5RP

1.) (*eArchiving of Engineering and Science Library*)

Zodpovedný riešiteľ:	Ivona Kollárová
Trvanie projektu:	1.8.2021 / 1.6.2023
Evidenčné číslo projektu:	
Organizácia je koordinátorom projektu:	áno
Koordinátor:	Ústredná knižnica SAV, v. v. i.
Počet spoluriešiteľských inštitúcií:	0
Čerpané financie:	-

Dosiahnuté výsledky:

Testovanie piqlConnect a návrhy jeho úprav

Domáce projekty

Programy: APVV

1.) **Chronológia dejín knižníc na Slovensku od počiatkov do roku 2020** (*Chronologia historiarum bibliothecarum ab initio usque ad annum 2020*)

Zodpovedný riešiteľ:	Ivona Kollárová
Trvanie projektu:	1.7.2020 / 30.6.2024
Evidenčné číslo projektu:	projekt APVV-19-0524
Organizácia je koordinátorom projektu:	nie
Koordinátor:	Žilinská univerzita v Žiline
Počet spoluriešiteľských inštitúcií:	0
Čerpané financie:	APVV: 3212 €

Dosiahnuté výsledky:

Spracovanie výsledkov výskumu do databáz projektu Chronum

Publikácie (pripravené na vydanie)

KOLLÁROVÁ, Ivona. Sondy a úvahy o premenách knižného trhu na prelome 18. a 19. storočia. In: *Studia Bibliographica Posoniensia* 2023. Bratislava: Univerzitná knižnica, 2023. ISSN 1337-0723

KOLLÁROVÁ, Ivona. Cenzúra novín v období koalických vojen (1792 – 1815) Zborník z konferencie Status Belli ..

KOLLÁROVÁ, Ivona. Metodologické úskalia pochopenia čitateľskej recepcie v novoveku, alebo načo sú nám dejiny knižníc?

Príloha A-3

Publikačná činnosť organizácie

Príloha je generovaná z ARL

AEDA Vedecké práce v domácich recenzovaných zborníkoch, kratšie kapitoly/state v domácich monografiách alebo VŠ učebniciach

- AEDA01 KOLLÁROVÁ, Ivona. Sondy a úvahy o premenách knižného trhu na prelome 18. a 19. storočia. In *Studia Bibliographica Posoniensia*, 2023, s. 11-29. ISBN 978-80-89303-99-1. ISSN 1337-0723.

BDF Odborné práce v ostatných domácich časopisoch

- BDF01 KOLLÁROVÁ, Ivona. Úspešný podnikateľ alebo nebezpečný muž? Kontroverzný príbeh bratislavského vydavateľa Jána Michala Landerera. In *Historická revue*, 2023, roč. 34, č. 1, s. 46-50. ISSN 1335-6550.

Ohlasy (citácie):

AAB Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách

- AAB01 KOLLÁROVÁ, Ivona. *Tajne : nebezpečná myšlienka a netransparentnosť komunikačných sietí v čase nepokoja (1789 – 1799)*. Rec.: Marcela Domenová, Claire Madl. Bratislava : VEDA, 2020. 213 s. ISBN 978-80-224-1822-5 (APVV-15-0554 : Intelektuálne dedičstvo a vedecká komunikácia 1500 – 1800 so slovenskými vzťahmi)

Citácie:

1. [6] ZIGMAN, Peter. *KOLLÁROVÁ, Ivona: Tajne : nebezpečná myšlienka a netransparentnosť komunikačných sietí v čase nepokoja (1789 – 1799)* [Recenzia]. IN *Slovenská archivistika*, 2022, roč. 52, č. 1, s. 158-164. ISSN 0231-6722.

ADFB Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch – neimpaktovaných

- ADFB01 KOLLÁROVÁ, Ivona. Knižnice a disciplinizácia čítajúcej verejnosti pred rokom 1848. 3. : Inštitucionalizácia na nových princípoch. In *Knižnica : revue pre knihovníctvo, bibliografiu, knižnú kultúru, informačné systémy a technológie, biografistiku, archív a múzeum knihy a literárnych pamiatok*, 2017, roč. 18, č. 2, s. 12-16. ISSN 1335-7026.

Citácie:

1. [4.1] JAKUBEJ, Ján. *Príspevok k dejinám gemerského seniorátu v rokoch 1802-1918. Ružomberok: Society for human studies*, 2022, s. 116. ISBN 978-80-974339-0-1.

BAB Odborné knižné publikácie vydané v domácich vydavateľstvách

- BAB01 KOLLÁROVÁ, Ivona - NAGY, Imrich. *Matej Bel: Osobnosť, médium a transfer ideí na prahu osvietenstva*. Prvé vydanie. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2021. 174 s. ISBN 978-80-8119-126-8

Citácie:

1. [3.1] TÓTH, Gergely. *Egy Hungarus értelmiségi pályafutásának tipikus és egyedi vonásai : Bél Mátyás elfeledett (ön)életrajza. In A bölcsészettudományi kutatóközpont történettudományi intézetének folyóirata. 2022, roč. 64, č. 3, s. 417-445. ISSN 0040-9634.*

***BDFB Odborné práce v domácich nekarentovaných časopisoch neimpaktovaných**

BDFB01 KOLLÁROVÁ, Ivona. Predhovor ako prameň pre odkrývanie dejín knižnej kultúry? In Slovenská literatúra, 2008, roč. LV, č. 6, s. 468-469. ISSN 0037-6973.

Citácie:

1. [4.1] ŠKOVIEROVÁ, A. *Humanista Ondrej Rochotský : Život a dielo. Brno: Nakladatelství PhDr. Ivo Sperát, 2022. s. 292. ISBN 978-808742-41-5.*

BEF Odborné práce v domácich zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných, recenzovaných a nerecenzovaných)

BEF01 KOLLÁROVÁ, Ivona. Trnavské promočné tlačé. In Historické knižničné fondy na Slovensku. 2. - Martin : Matica slovenská, 1996, s. 98-105.

Citácie:

1. [4.1] VYCHYTILOVÁ, B. *Promočná tlač z produkcie trnavskej Akademickej tlačiarne Itinerarium peregrini philosophi Turcia definitum. IN Studia Bibliographica Posoniensia 2022. Bratislava: Univezitná knižnica v Bratislave, 2022, s. 186-198. ISBN 978-80-89303-92-2.*